

Előfizetőknek: 500 Ft

ÉLET és TUDOMÁNY

ÓRASZOBOR

Címlapon: Szlávics László: Ezeregy éjszaka (a művész saját felvétele az *Ütős alkotás* című cikkünkhöz)

- 1603 Első kézből
 • KÉT MŰHOLD EGY CSAPÁSRA
J. S. A.
 • A NAGY PIRÓK INVÁZIÓJA
Riezing Norbert
 • KEZDŐLŐKÉS A DINÓKNAK?
Kovács Márk

1606 Iustitia utómunkálatokat igényel

ESZTERGOMI SZENTEK ÉS ERÉNYEK

Löcsei Gabriella

- 1610 Nyelv és élet
A GYŐZELEM A FONTOS!
Grétsy László

1611 A pannonok agancsos tehene és a magyar csodaszarvas

CSILLAGOS ÉGI JELKÉP?

Szabó Géza

- 1614 Beszélő képek
A BÁNYA ÉKSZEREI
Potyó Imre

1616 A szerencse kiszabja az időt
**EGY FORMULÁSKÖNYV
 EMBERI OLDALA**
Tuhári Attila

- 1619 A mikroműanyagok textiles szemmel
TÖREDEZŐ SZÁLAK
Kutasi Csaba

1622 Interjú Zajzon Norberttel

**TOVÁBB MERÜLNEK
 A BŰVÁRROBOTOK**

Trupka Zoltán

1624 Hatodik hullám
KARÁCSONYI MEMENTÓ

Farkas Alexandra

1625 Térképtörténetek

**PAPÍRSZÖRNYEK
 A VILÁG PEREMÉN**

Török Zsolt Győző

1630 Fizika és művészet

TÉR-MOZGÁS-JÁTÉK

Németh János

1634 Az év fája 2019-ben, a sajmeggy
CSAK HARMADRENDŰ FAFAJ?
Bartha Dénes

1638 Fizikusok, DJ-k
 és a társadalomtudományok találkozása
**HÁLÓZATOK ÉS
 VÉLETLENEN A SIKERBEN**

Janosov Milán

1641 Óramutató
ÜTŐS ALKOTÁS
J. S. A.

1642 Kősüllők a mélyben

BANDÁROK

Németh Tamás

1644 Agyi aktualítások
FELEJTÉS ALVÁS ALATT

Reichardt Richárd

1646 Rotschild Klára kiállítás
 a Magyar Nemzeti Múzeumban

**DIVATKIRÁLYNŐ
 A VASFÜGGÖNY MÖGÖTT**

Bócai Dalma

1648 Csillagnaptár
JANUÁR

L. H.

1650 Élet és tudomány képekben
ÉT-GALÉRIA

H. J.

1652 LogIQs
 1654 Lélektani lelemények
DŰHÍTŐ JÖVEDELMEK

Mannhardt András

1655 Adatok és tények
**MIKOR KÖLTÖZNEK EL
 OTTHONRÓL A FIATALOK?**

Rövid Irén

1656 A tudomány világa
 • MEGTELT FOLYÓK

Dávid Tibor

• MŰALKOTÁS MIKROBÁKBÓL

• SEJTELMES SASKAROM

Szilágyi-Nagy Ildikó

• VÉSZHELYZET

MAJOMMÓDRA

Bilkó Ágnes

• AMI IGAZÁN LÉNYEGES,
 AZ A SZEMNEK LÁTHATATLAN

Trupka Zoltán

1659 **REJTVÉNY**

Schmidt János

1660 **ÉT-IRÁNYTŰ**

Bánsághy Nóra

1662 Könyvsarok
A HAJDANI KELET KAPUJA
Albert Valéria

ÜTŐS ALKOTÁS

Ifjabb Szlávics László kíváncsi volt, mennyi az idő. Szívesen pillantott volna falórájára, hogy megtudja, csakhogynem rendelkezett ilyen időmérő eszközzel. Eldöntötte hát, hogy épít egyet. Mivel hősünk képzőművész, nem túl meglepő elhatározás ez részéről. A döntést pedig tett követte... Talán valahogy így kezdődött, azóta a műtermet, a lakást, a padlást, a kamrát ellepték az órákból keletkezett műalkotások. Ketyegnek, izegnek, mozognak, zizegnek. Néha ütnek, konganak, bonganak, ha nem is mindig jókor. Nem a pontos időt jelzik, csupán az idő múlását.

Az idő egy precízen mérhető fizikai dimenzió. A mérésre számtalan módszert tudunk, akad köztük egészen egyszerű is. Am ha definiálni szeretnénk, hogy mi is az idő, hamar rájövünk, hogy bonyolultabb a felvetés, mint elsőre gondolnánk. (Aki tud egy frappáns meghatározást, az szóljon!) Ráadásul az idő könyörtelenül a múltból a jövő irányába telik. Egyirányú utca. Vannak, akik a termodinamika törvényeivel próbálják ezt megmagyarázni. Rossz hírem van. A második főtétel – mint általában a fizikai összefüggések – csupán leírja a minket körülvevő világ jelenségeit, az igazi ok valahol mélyebben rejtőzik. Márpedig, ha kifogytunk a tudomány eszközeiből, legjobban tesszük, ha a művészekhez fordulunk.

A műfaj szobor (vagy inkább kollázs?), mégpedig talált tárgyakkól megépítve. A találat persze módszeres keresés előzi meg, többnyire az internet használt holmik árusítására szakosodott bugyraiban. Néha előfordul, hogy az óra találja meg a művészt, leginkább barátok, kollégák hathatós segítségével.

A szobor – ami néha kisplasztika – a tárgygyá dermedt, materializálódott pillanat. Ezek az alkotások azonban élnek. Pedig van köztük, amelyik nem jár, ennek ellenére történetet mesél. Egyet, kettőt, ... sokat.

Akárcsak mostani tárgyunk, az *Ezeregy éjszaka* című. A megnevezés nem a felhasznált alkatrészek korára utal, többségük jóval idősebb három évesnél. Ebben az alkotásban is történetek rejtőznek. Meglehet, hogy mindenkinek más mesél, de ez így is van rendjén. Jut bőven mindenkinek. Játék ez, vagy a véres valóság? Egy vicc, vagy súlyos családragény, órarugóba zárt fájdalom? Ez is, az is. Más-más mese minden éjszakára. Időfűrt. Van, akit gondolkodóba (zavarba?) ejt, amikor megpillantja, és van, aki kineveti. Nem is az fontos az alkotó számára, hogy pozitív legyen a vélemény, hanem hogy legyen.

Persze Szlávics szobra nem feltétlenül (csak) az időről szól. Elmúlás és újjászületés, harmónia és káosz, labilitás és egyensúly, zaj és némaság, csillogás és rozsdaság, alkatrész és Univerzum; mind ott rejtőznek benne. Mellesleg az időt is mutatja.

J. S. A.